

Vodstvo alžirskih upornikov je krenilo prav močno na levo

Izledi za obnovo pogajanj s
Parizom slabši, zato pa
verjetnost ostrejšega boje-
vanja.

TUNIS, Tun. — V vodstvu alžirskih upornikov sta se borili že dolgo dve struji za oblast. Skupina starejših politikov je bila sicer za državljansko vojno, toda jo je smatrala samo kot glavno izmed sredstev za doseg alžirске samostojnosti. Skupina mlajših politikov se je zanašala in se še zanaša na gverilsko vojskovanje kot edino uspešno sredstvo. Razlika je v videz majhna, toda važna. Stari namreč upajo, da bi se na poti do samostojnosti dalo doseči precej tudi s pogajanj s Parizom, mladi ne dajo dosti na pogajanja in jim tudi ni mar zanje.

Poziv socialističnim deželam za pomoč

Prepad med obema skupinama so poglobila ponesrečena pogajanja z De Gaulleom, ki so na videz dala prav skupini mladih. Skupina je postala zahtevnejša in končno dosegla preosnovno uporniške vlade. V novi vladi so dobili mladi odločen vpliv. Njihov voditelj Ben Khedda je močno na levo usmerjen politik. Komaj je postal predsednik uporniške vlade, je že pokazal, da je skrajnejši in da sili na levo. Navedel je zaostretev državljanske vojne v Alžiriji, pozval je na pomoč vse "socialistične" dežele. Pri tem se je izrazil tako, da mu je posebno veliko do pomoči iz rdeče Kitajske. Menda se je tudi odločil, da pošlje nekaj svojih ministrov kar na fronto v Tunizijo.

Pri takem položaju ne more nihče prorokovati, kdaj bi moglo priti zopet do pogajanj med Parizom in uporniki. Na vso ne srečo se je sprl s Parizom tudi tunizijski predsednik Burgiba, ki je do sedaj precej uspešno posredoval, da je prišlo do prvih pogajanj med Francijo in uporniki, ki so pa potem spodletela.

Za september moramo pričakovati obnovo pomorskega štrajka

WASHINGTON, D. C. — Predsednik Kennedy je pred precej tedni pretrgal pomorski štrajk s pomočjo Taft-Hartleyevega zakona. Njegova oblast pa poteče 20. septembra. Po tem dnevu se administracija ne more več vmešavati v morebitni območljivi štrajk. Ali bo do tega prišlo?

Poučeni krogi ne izključujejo te možnosti, kajti pogajanja med lastniki ladij in mornarskimi unijami so popolnoma zastala. Zato je začela federalna administracija posebno akcijo, ki naj znova pozivi pogajanja, da ne bi prišlo do zastaja v prometu ravno koncem septembra, ko je jezenska gospodarska sezona na vrhunku.

Vremenski
prerok
pravi:

Večinoma sončno in sparno.
Najvišja temperatura 89.

Zahodni Berlin bi se mogel držati mesece?

WASHINGTON, D. C. — Vojaški strokovnjaki za obrambo mest in njihovo osvajanje trdijo na temeljukušenj iz druge svetovne vojne, da bi se mogel Zahodni Berlin držati ob podpori prebivalstva in s sedanjo vojaško posadko celo "več mesecev" proti komunističnim oblegovalcem.

Boj od hiše do hiše, od poslopja do poslopja je najtežji za napadalce. Branilci se vedno znova umikajo na nove postojanke, ko so postale prejšnje nevzdržljive. Skušnje z Monte Cassino v Italiji, s področja Aachena v Nemci in iz Stalingrada v Sovjetiji kažejo, kaj je odločnemu branilcu vse na razpolago in kako se lahko upira uspešno sovražni premoči.

Portugalska podelila politične pravice v prekomorskih deželah

Popolna enakopravnost prebivalstva brez ozira na polit, vero, narodnost in kulturo naj bi zadovoljila domačine.

OPORTO, Port. — Portugalska vlada je objavila vrsto ukrepov, ki priznavajo vsemu prebivalstvu v prekomorskih deželah, polno politično enakopravnost brez ozira na raso, barvo polit, vero, narodnost in kulturo. Novi ukrepi skušajo tudi pospešiti naseljevanje Portugalcev v prekomorske kraje, preurejajo sodstvo in določbe o lasti zemlje.

Minister za prekomorske dežele A. Moreira je dejal, da novi ukrepi kažejo odločnost Portugalske premagati sedanje težave in poskrbeti za boljšo bodočnost prekomorskih pokrajin. Namen novih ukrepov je pomagati pomiriti Angolo, kjer je pred pol leta nastal upor domačinov, ki ga oblastem doslej še ni uspelo streti, ter preprečiti upore v drugih predelih portugalske Afrike. Poleg Angole predstavljata glavno portugalsko posest v Afriki še Mozambique in Gvineja.

Začetek letalskih sil

WASHINGTON, D. C. — Letalstvo v oboroženih silah ZDA nastopi leta 1907 kot del armadnega zbora za zveze.

Narodna edinost Indije vedno bolj negotova

Sikhi hočejo svojo narodno državo. Nehru zahteva zavrača.

NEW DELHI, Ind. — Kot smo pisali, je Nehru nameraval obravnavati vprašanje indijske narodne edinosti na več konferencah, ki naj se vršijo še tekom tega leta. Dogodki so ga pa prehiteli. Pleme Sikh, ki živi v pundžabski federalni ednici, trdi, da je v tej ednici tako zelo prikrajšano v svojih pravicah, da želi imeti svojo lastno federalno ednico s svojim domačim jezikom.

Za Indijo ne predstavljajo take zahteve posameznih plemen nobene senzacije, Nehru jih je slišal že dostikrat. Kar daje sedanji zahtevi plemena Sikh poseben pomen, je sklep plemenskega voditelja Tara Singa, da z lakoto izšli od Nehruja federalno samostojnost za svoje sorojake. Šel je torej po poti pokojnega Gandija.

Ker je Tara Sing že v visoki starosti, je njegova lakota, ki jo je začel 15. avgusta postala prava senzacija za indijsko politiko. Nehru je osebno obiskal Tara Singa, da bi ga pregovoril, naj sejenja postiti, pa ni ničesar opravil.

Vso Indijo post Tara Singa zanima veliko bolj kot na primer berlinska kriza. Nehru sam je proti stališču Tara Singa, ker ve, koliko je plemen in narečij v Indiji in kako so prepletena med seboj. Potegniti meje med njimi je ravno tako težko kot potegniti mejo med Srbi in Hrvati.

Čistka v Vzhod. Nemčiji

BERLIN, Nem. — Oblasti v rdeči Vzhodni Nemčiji so začele pod vodstvom partije temeljito čistko vseh nezadovoljnih. Manj krivi so prestavljeni na slabša dela, delno celo v druge predele, hujši kritiki pa so bili obsojeni na zapor ali na daljšo dobo prisilnega dela.

Rdeče oblasti hočejo uvesti povsod trdi red in odstraniti zadnji vpliv svobodnega sveta na prebivalstvo. Sistematično onemogočajo poslušanje zahodnih radijskih postaj in gledanje zahodnih televizijskih prenosov.

Ce si brezobziren pri vožnji, ne pozabi, da se boš zaradi tega kesal!

Čombejeva Katanga ni vzdržala pritiska ZN!

LEOPOLDVILLE, Kongo. — Vsi se še spominjamo, kako so očividci pripovedovali, da je armada predsednika Katange Čombeja edina resna vojaška sila, ker je disciplinirana in pod vodstvom belih oficirjev. Sedaj se je pokazalo, da tudi to ni res. Ko so namreč čete ZN, v glavnem iz Indije in Švedske, priletele na letališča v Katangi, so tam z lahko zasedla vse vojaško važne objekte.

V prestolici Katange Elisabethville so brez težav zasedle glavno pošto, železniško postajo, mestne urade, radijsko postajo in celo glavni štab Čombejeve armade. Obenem so polovile še bele oficirje, ki so bili v službi Čombeja.

Vse to se je zgodilo tako lahko radi tega, ker so črni oficirji Čombejeve armade takoj potegnili s komandantom čet ZN. Posebno so pomagali četam ZN, ko so lovile bele oficirje Čombejeve armade, ki jih je vsega skupaj par sto in jih bodo sedaj poslali v Evropo.

Računajo, da je Čombeja zaenkrat završil svojo politično kariero, dasiravno ga kongoški predsednik Kasawubu vabi na sodelovanje.

Segregacija v šolah v počasnem izumiranju

WASHINGTON, D. C. — V naši prestolici pričakujejo te dni z napetostjo, kako se bo obnesla postopna integracija v javnih šolah države Georgia. Ravno te dni bodo morali začeti s simboličnim dopuščanjem črnih študentov na do sedaj izključno bele šole. Na vsako šolo bo pripuščenih samo po par črnih študentov, ki so jih prizadeti šolski krogi skrbno izbrali.

Število pripuščenih bo vsako leto večje. Letos je ta metoda važna radi tega, ker bo s tem prebit led. Domača javnost je v večini mest na Jugu na to pripravljena, zato upajo, da letos ne bo takih izgrediv, kot so bili pretekla leta na primer v Little Rock.

Do popolne integracije je seveda pot še zelo dolga.

Bogati otok

DJAKARTA, Indonez. — Otok Java je sicer najmanjši med Velikimi Sundskimi otoki, toda predstavlja dejansko jedro Indonezije tako v pogledu števila prebivalstva, kot gospodarsko.

SOVJETIJA BO OBNOVILA PRESKUŠANJE A-OROŽJA!

Sovjetska zveza je sinoči objavila, da bo obnovila preskušanje atomskega orožja zaradi "pritiska imperialističnih dežel." Njen prvi cilj je izdelava takozvane superbombe. — Predsednik Kennedy je obdolžil Sovjetsko zvezo, da spravlja v nevarnost z obnovo preskusov vsako človeško bitje.

MOSKVA, ZSSR. — Ko razgovori v Ženevi o končanju preskušanja atomskega orožja pod uspešnim mednarodnim nadzorstvom niso po skoro treh letih privedli nikamor, največ zaradi sovjetske trdovratnosti, je bilo razvidno, da pripravlja Sovjetska zveza nove preskuse. Nekateri zahodni strokovnjaki so trdili, da jih sploh na skrivaj že izvaja. Sinoči je vlada ZSSR objavila, da bo preskuse obnovila "zaradi pritiska imperialističnih sil." S tem je napravila konec uganjam, pa sprejela nase tudi odgovornost za obnovo preskusov. Sovjeti bodo, kot napoveduje objava, izdelali superbombo, katere moč bo enaka uničujoči sili 100 milijonov ton običajnega razstreliva. Zagotavljajo, da imajo tudi rakete, ki so sposobne ponesti tako bombo na katerikoli del sveta.

Sovjetska zveza zatrjuje, da so njeni znanstveniki napravili vse, kar je mogoče, da bi zmanjšali neugodne posledice preskusov na človeški rod. Za obnovo preskusov zavračajo odgovornost na zahodne sile češ, da je javna skrivnost, da so Združene države dejansko na pragu novih podzemskih preskusov. Ti preskusi so namenjeni izpopolnitvi atomskega orožja, čeprav trdijo v Washingtonu, da naj bi bili izvedeni v okviru programa za uporabo atomske sile v gospodarske namene.

Sovjetska objava je dejansko končala skoro triletno razgovore v švicarski Ženevi za končanje preskušanja atomskega orožja pod mednarodnim nadzorstvom. Ti razgovori so privedli do načelnega sporazuma, ko je Hruščev letošnjo spomlad nepričakovano izjavil, da je Sovjetska zveza pripravljena skleniti dogovor le v okviru pogodbe o splošni razorožitvi. Združene države so skušale še ta teden z novimi predlogi razgovore rešiti, kar pa jim ni uspelo.

Kennedy opozarja na nevarnost preskusov
WASHINGTON, D.C. — Predsednik Združenih držav J.F. Kennedy je izdal sinoči posebno izjavo, v kateri dolži Sovjetsko zvezo, da z obnovo preskusov atomskega orožja spravlja v nevarnost vsako človeško bitje. Posebnega zastopnika pri razgovorih v Ženevi A. Deana je po-

državnem tajništvu jih resno skrbi, kaj bo sedaj z brazilskim gospodarstvom. Bivši predsednik Quadros ga je vsaj deloma spravil v red s krediti v višini 2 milijonov dolarjev, ki jih je v glavnem dala naša dežela. Sedaj je nevarnost, da bo na crt propadel, da bo Brazilija zopet zašla v inflacijo in da bodo krediti porabljeni za druge namene in ne za sanacijo gospodarstva.

Braziliska kriza bo močno
vplivala na gospodarstvo
Latinske Amerike

WASHINGTON, D. C. — V državem tajništvu jih resno skrbi, kaj bo sedaj z brazilskim gospodarstvom. Bivši predsednik Quadros ga je vsaj deloma spravil v red s krediti v višini 2 milijonov dolarjev, ki jih je v glavnem dala naša dežela. Sedaj je nevarnost, da bo na crt propadel, da bo Brazilija zopet zašla v inflacijo in da bodo krediti porabljeni za druge namene in ne za sanacijo gospodarstva.

Braziliska politična kriza pomeni tudi nevarnost za izvajanje sklepov znane gospodarske konference v Punta del Este, ki smo jih parkrat obširno opisali. Brazilija je bila med tistimi ameriškimi republikami, ki so izpolnile veliko pogojev za dobičanje pomoči v okviru "Zveze za napredek" in v smislu sklepov v Punta del Este.

Ako sedaj Brazilija izpade, nastane vprašanje, kaj naj počnejo ostale ameriške republike, ali naj čakajo na novo brazilsko gospodarsko politiko ali pa naj kar same brez Brazilije začno izvajati načrte "Zveze za napredek." Kakšen nasvet naj jim da državno tajništvo, s tem si belijo glave v Washingtonu.

Cedar Point odprt ob koncih tedna do konca septembra

CEDAR POINT, O. — Hotel Breakers bodo s prihodnjim ponedeljkom zaprli, toda kopališče

Iz Clevelanda in okolice

Sestanek preložen—
Clanski sestanek Dram. društva Lilijs je zaradi praznika preložen na 11. septembra.

Štiri desetletja—
Mr. in Mrs. Anton Prime z 985 Addison Rd. obhajata jutri, 1. septembra, 40-letnico poroke. Čestitamo in jima želimo, da bi zdrava dočkala tudi zlato poroko!

Skupno sv. obhajilo—
Članice Bratovščine sv. Rešnjega telesa fare sv. Lovrenca imajo v nedeljo pri sedmi sv. maši skupno sv. obhajilo, popoldne ob dveh uro molitve, nato sejo.

Seja—
Podr. št. 32 SZZ ima v torek ob 7:30 zv. redno sejo v navadnih prostorih. Vse članice vabljenje!

Pozdravi iz Ljubljane—
Mr. in Mrs. Matt Penko pošljata svojim prijateljem pozdrave iz prestolnice Slovenije Ljubljane.

Zadušnice—
V petek ob 6:30 bo v cerkvi sv. Felicite sv. maša za pok. Josepha Levstik ob 11. obletnici smrti.

V soboto ob 6:30 bo v cerkvi Marije Vnebovzete sv. maša za pok. Leona Rupnika.

Skupno sv. obhajilo—
V nedeljo ob osmih imajo članice Oltarnega društva fare sv. Vida skupno sv. obhajilo.

Zadnje vesti

WASHINGTON, D. C. — Senat je sinoči izglasoval podaljšanje obstoja komisije za civilne pravice za nadaljni dve leti, pa zavrnil vse druge predloge za obrambo civilnih pravic.

NEW ORLEANS, La. — Tričlansko zvezno sodišče je proglasilo državni zakon, ki dovoljuje šolskim okrajem ukinitve javnih šol, če zahtevajo oblasti, da sprejmejo v svoje učilnice poleg belih tudi črne šolarje.

WASHINGTON, D.C. — Predsednik Kennedy je izjavil na tiskovni konferenci, da more jeklarska industrija pri sedanjih cenah še vedno napraviti "lep dobiček" tudi po 1. oktobru, ko bo zvišala plače delavstvu.

RIO DE JANEIRO, Braz. — Vrhovni poveljniki oboroženih sil so izjavili, da se podpredsednik Goulart "v sedanjem položaju" ne more vrniti v Brazilijo. Ta se je sinoči preko New Yorka in Miami, Fla., podal v Buenos Aires v Argentini in na potu izjavil, da se bo vrnil domov.

WASHINGTON, D.C. — Predsednik Kennedy je imenoval gen. Claya, ki je bil na čelu ameriškega zasedbenega vojske v Nemčiji v času blokade Berlina, za svojega osebnega zastopnika v Zah. Berlinu. Clay pojde v Berlin 15. septembra. ELIZABETHVILLE, Kongo. — Predsednik Katange M. Čombeja je zadela srčna kap in ni sposoben govoriti.

z drugimi napravami bo odprto za konec tedna vse do kraja septembra.

Letos je bil Cedar Point, eno najbolj znanih letovišč Srednjega zahoda, izredno obiskan. Gostov je bilo okoli eno tretjino več kot lani.

AMERIŠKA DOMOVINA

6117 St. Clair Ave. — Henderson 1-0628 — Cleveland 3, Ohio

National and International Circulation

Published daily except Saturdays, Sundays, Holidays and 1st week of July

Manager and Editor: Mary Debevec

NAROČNINA:

Za Zedinjene države:

\$12.00 na leto; \$7.00 za pol leta; \$4.00 za 3 mesece

Za Kanado in dežele izven Zed. držav:

\$14.00 na leto; \$8.00 za pol leta; \$4.50 za 3 mesece

Petkova izdaja \$3.00 na leto

SUBSCRIPTION RATES:

United States:

\$12.00 per year; \$7.00 for 6 months; \$4.00 for 3 months

Canada and Foreign Countries:

\$14.00 per year; \$8.00 for 6 months; \$4.50 for 3 months

Friday edition \$3.00 for one year

Second Class postage paid at Cleveland, Ohio

No. 167 Thur., Aug. 31, 1961

Pred novim šolskim letom

September je tu. Za nas vse pomeni konec poletja. Za tiste, ki so v službah, pomeni konec sezone za počitnice. Za šolarje in njihove starše in skrbnike to pomeni: za starše in skrbnike skrb za poravnavo stroškov za šolanje, za šolarje same pa obnovo znanih skrbi, kako se bo treba prebiti skozi šole, da ne bo blamaže koncem šolskega leta. Začetek šolskega leta pomeni končno spraševanje vesti naših šolskih oblasti vseh stopenj, zakaj naš šolski sistem ne more tekmovali, ne morda samo z ruskim, ampak tudi s tistimi, ki so v veljavi v kulturnih državah prvega razreda. Nekateri odgovorni šolski strokovnjaki so si že začeli spraševati vest. Njihove zaključke bi radi obravnavali na splošno, kajti morajo zanimati nas vse, ki nam je pri srcu bodočnost našega mladega rodu.

Da naš šolski sistem ni tak, kot bi moral biti, o tem se nihče več ne prepira. Razlikujejo se posamezna stališča samo v tem, kaj naj smatramo kot glavno napako v njem in kje in kako naj ga začnemo zboljševati. Omenili bi radi samo par naziranj, ki so kolikor toliko tudi nesporna in ki se pečajo samo z važnimi hibami našega šolstva.

Manjka primerne števila primerno usposobljenih učnih moči. Tega nihče ne taji. V zadregi morajo učni zavodi jemati v svojo službo ljudi, ki se sploh niso pripravljali za učiteljski poklic ali pa se odločili zanj samo radi tega, ker se niso mogli pripraviti za poklice, ki bi jih radi dosegli. Cenijo, da je v ameriških šolah vseh stopenj nad 100.000 učnih moči, ki nimajo kvalifikacije in da se bo to število še povečevalo v bližnji bodočnosti. Kvalificiranih učnih moči manjka povsod, na univerzah in njim podobnih zavodih preko srednjih šol doli do ljudskih šol. Čim nižje gremo, tem večje je pomanjkanje dobrih učiteljev in učiteljic.

Ta napaka se ne da zbrisati v par letih. Treba bi bilo temeljito reorganizirati vse učne zavode, kjer se učijo in vzgajajo kandidati za učiteljske zore. Po načrtu se to sploh ne da doseči, ker je naš šolski sistem do skrajnosti decentraliziran in prava mešanica javnih in zasebnih učnih zavodov. Reforma te vrste učnih ustanov bi se dala izvršiti samo pod pritiskom javnega mnenja. Bistvo reforme bi moralo obstajati v tem, da bi učni zavodi take vrste res tudi sami imeli dobre učiteljske zore, da bi kandidati za učitelje ne dobili samo dobre strokovne izobrazbe, ampak tudi primerno vzgojo. Iz takih šol bi morali prihajati ne suhi strokovnjaki, ampak učitelji, ki se hočejo žrtvovati ne samo poučevanju, ampak tudi vzgajanju mladega ameriškega rodu.

Da bi zvalili na take šole prvovrstne učitelje in nadarjene učence, je treba dveh stvari: učiteljski stan mora dobiti primeren družaben položaj, ne sme nositi v javnosti pečata, da je samo pomožen organ ameriške družbe. Vzgojitelji ameriške mladine spadajo v prve vrste ameriške družbe! Dalje je treba poskrbeti za primerne dohodke tistim šolnikom, ki vzgajajo učiteljske moči za naš šolski sistem. Ta opazka velja tudi za vse ostale šole. Le izjemoma so učne moči plačane tako, kot bi bilo treba pričakovati. Zato tudi veliko staršev ne želi, da bi se njihovi otroci posvetili učiteljskemu poklicu.

Druga velika hiba ameriškega šolskega sistema je pomanjkanje osebnih stikov med učiteljem in učenci oziroma študenti. Stiki so omejeni praviloma na predavanja in laboratorije vseh vrst. Pomanjkanje osebnih stikov ne daje učiteljem prilike, da bi vplivali na svoje slušatelje s svojo osebnostjo in svojo življenjsko skušnjo. Posledica takega stanja je vloga, ki jo igrajo v našem šolskem sistemu učne knjige in pismeni izpiti. Kar se kdo nauči iz učnih knjig, to skuša porabiti z večjo ali manjšo srečo pri pismenih izpitih. Ta hiba se skoraj ne da odpraviti pri sedanjem šolskem sistemu.

Učitelji so tako vpreženi v svoje druge poklicne posle, da se ne vtegnejo posvetiti osebnim stikom z učenci. Pomanjkanje osebnih stikov se ostro čuti posebno v učnih zavodih višjih stopenj. Taki zavodi zagazijo nehoti v položaj, da postajajo prilika za "množično proizvodnjo" spridčeval in podobnih dokumentov. Lastniki dokumentov odhajajo v življenje z željo, da bi jim dokumenti pomagali do dobre službe. Le redko se jim vzbudi zavest, da so opravili morda najvažnejše delo v svojem življenju.

Velika hiba našega šolskega sistema je enostranost učnih programov. Otrok pride v šolo kot človek, šola pa kar hiti, da bi napravila iz njega strokovnjaka. V tej nameri so učni programi preveč podprejeni želji po strokovni in premalo po splošni izobrazbi. Tehnični predmeti začnejo prevladovati prezgodaj; predmeti, ki so važni za splošno izobrazbo, so povisnjeni na stran. Ker je splošna izobrazba vendarle tudi potrebna, morajo take predmete večkrat kar vsiliti v učne programe strokovnih visokih šol, dasiravno spadajo v srednje, večših celo v ljudske. Pomislimo samo, da se morajo študentje na univerzah in njim podob-

nih zavodih večkrat učiti tudi pravopisja! Da pride pri takem položaju iz naših srednjih in visokih šol le redke graduant, ki zna tudi napisati kratek sestavek ali dosledno postavljeno pismo, to je tožba, ki jo stalno slišimo iz ust ameriških šolnikov.

Vsa sreča pri tem je, da vsaj 10-20% ameriških študentov pravilno razume namen in potrebo po učenju in skusa z lastnimi močmi ustvariti iz sebe graduanta, kot si ga želi Amerika. Ta odstotek je tudi vir ameriške inteligence, iz njegovih vrst prihajajo ameriški voditelji v politiki, gospodarstvu in ostalih področjih javnega udejstvovanja. Zaenkrat nam ostane samo upanje in želja, da bi se ta odstotek stalno dvigal, kajti do temeljite reforme našega šolskega sistema je še dolga pot. Nekaj bo že skrajšana, ako bo federalna uprava pomagala reševati finančne težave šolskega sistema. Dolar pa še ne pomeni vsega, posebno v šolstvu ne.

BESEDA IZ NARODA

Vso srečo mlademu paru!

Cleveland, O. — V soboto, 19. avgusta, ob enajstih dopoldne sta se v cerkvi sv. Vida poročila gđc. Bernadette Anne Fortune, hčerka g. Josepha Fortune in njegove žene z 1211 E. 60. St., z g. Anthonyem Champa, sinom g. Andreja Čampa in njegove žene, ki živita v Sloveniji. Poročne obrede je opravil župnik msgr. L. Baznik.

Nevesta, ki jo kaže zgornja slika, je končala svoj študij na Notre Dame Academy in se je vpisala sedaj na Dyke College. Je članica znanega pevskega društva Sloveček, med tem ko poje njen mož pri Korotanu.

Mlademu paru iskrene čestitke in obilo sreče in božjega blagoslova na skupni življenjski poti. AD

Oltarno društvo pri Mariji Vnebovzeli

Cleveland, O. — Članice Oltarne družbe fare Marije Vnebovzete ste vabljene v nedeljo med osmo sv. mašo k skupnemu obhajilu, ob dveh popoldne k skupni uri molitve, nato pa na sejo društva.

Treba se nam bo pripraviti na družabni večer, ki ga imamo že dalj časa na sporedu. Potrebujemo več daril za v dvorano in pri vratih. Nekateri izmed članic znajo napraviti prav lepe reči, sešite, spletene ali kako drugače umetno izdelane. Potrudite se tudi za to naše društvo, darujte mu svoje izdelke!

Pozdravljene in na svidenje v nedeljo zjutraj v cerkvi, popoldne pa pri pobožnosti in na seji! Mary Ižanec.

Telovadni nastop in piknik na Slovenski pristavi

CLEVELAND, O. — Slovenska telovadna zveza v Clevelandu vabi vljudno vse Slovence in Slovenke v nedeljo, 10. septembra, na Slovensko pristavo, kjer prireja telovadni nastop slovenskih fantov in deklet pod vodstvom Janeza Varška.

Fantje in dekleta bodo nastopili s simboličnimi vajami, fantje pa tudi na drogu, konju in bradli. Nastopila bo tudi orodna vrsta Slov. telovadne zveze iz Toronta v Kanadi.

Nastop bo ob treh popoldne. Nato bo prosta zabava s plesom. Igral bo Tonklijev orkester. Na razpolago bodo okrepčila in osvežila vseh vrst, da ne bo nihče omagal od lakote ali žeje.

Ker vsi ljubimo naravo in po domu dišeči zrak, naj nihče ne

ostane doma, naj gre vsakdo, ki le more na pristavo, kjer bo našel svoje prijatelje in znance.

Slovenska telovadna zveza je stara komaj nekaj mesecev in njeni člani telovadijo na izposojenem orodju. Potrebujemo svojega. Dobili ga bomo, če nas bo slovenska javnost podprla.

J. Kamin.

Rojakinja kandidira v občinski svet

Mayfield Heights, O. — Anne Marie Rusick, hčerka Mr. in Mrs. Andrew Blatnik z 886 E. 76. St., živi s svojim možem Johnom Rusickom na Mayfield Heights že 10 let. Vneto deluje v vseh mogočih vzgojnih, javnih in družabnih organizacijah ter je v vsem naselju splošno znana kot poštena in delavna državljanica.

Odločila se je, da kandidira v občinski svet. Na svoje rojake in rojakinje, ki živijo na Mayfield Heights, se obrača za podporo. AD

IV. konvencija društva "Slovenskih akademikov v Ameriki"

Toronto, Ont. — V štirih letih svojega obstoja je društvo Slovenskih Akademikov v Ameriki — "Sava" ne samo lepo narastlo v ZDA, temveč se je razširilo in trdno ukoreninilo tudi v Kanadi. Zato ni nepričakovano, da se je glavni odbor SAVE odločil za Toronto, kot kraj letošnje ali IV. konvencije, ki se bo vršila 2. in 3. septembra deloma v prostorih torontske univerze, deloma v novi slovenski dvorani v New Torontu.

Registracija akademikov bo 2. sept. od 10. dop. od 1. pop. v debating Room, Hart House, University of Toronto. Akademiki iz ZDA in Kanade, kateri iz kakršnihkoli razlogov niso sprejeli programa konvencije in so se konvencije namenjeni udeležiti, se naprošajo, da tako storijo in bodo prejeli program ob prihodu v Toronto. Za prenočnice bo skrbel torontski odsek.

Program letošnje konvencije bo zelo pester in, ker se bo glavni del vršil na univerzi, bo to samo še doprineslo k pestrosti in akademskemu razpoloženju. Poleg drugih zanimivih točk je iz letošnjega konvenčnega programa vredno omeniti predavanje o abstraktni umetnosti znanega slovenskega umetnika B. Kramolca ter Panel Discussion o "Odnosu slovenskega akademika v Ameriki do slovenskega sveta." To diskusijo bo tvorilo pet diskutantov, poleg vodje diskusije. Predmet diskusije se bo nanašal na take slovenske probleme, za katere se domneva, da je zainteresiran vsak slovenski aka-

demik v Ameriki in kateri so vredni akademske pozornosti.

Mladi slovenski visokošolci so v zadnjih letih dokazali, da je njihov skupni slovenski duh močnejši, kot pa razdalje, ki jih ločijo. Nedvomno bodo to ponovno dokazali s številno udeležbo na letošnji konvenciji v Torontu. M. V.

Srbski dobrovoljci slave 20-letnico

CHICAGO, Ill. — Člani bivšega Srbskega dobrovoljskega korpusa v Združenih državah prirejajo v nedeljo, 3. septembra, v prostorih hotela Knickerbocker (Grand Ballroom) na 163 T. Walton St. v Chicagu proslavo 20-letnice ustanovitve.

Popoldne ob dveh bo svečan banket, na katerem bo govoril Jakov Ljotić, brat pok. Dmitrija, ustanovitelja Dobrovoljskega zbora, in znani William Smyth iz New Yorka. Udeležence bo pozdravil tudi zastopnik Zveze slov. protikomunističnih borcev.

Po banketu bo zabava s sporedom, na katerem bo nastopil tudi kvartet društva Triglav iz Milwaukee pod vodstvom E. Majheniča.

Srbski dobrovoljski korpus je organiziral Dimitrije Ljotić kot izrazito borbeno skupno protikomunističnim partizanom. Boril se je proti njim v raznih predelih Srbije in Bosne, pa se na kraju vojne umaknil v Slovenijo, kjer se je spomladi 1945 njegov vodja Dimitrije Ljotić smrtno ponesrečil. Večji del korpusa se je umaknil v Italijo, oni del, ki se je umaknil na Korosko, je bil podobno kot slovenski domobranci vrnjen v Jugoslavijo, kjer je doživel tudi podobno usodo kot slovenski domobranci. D. K.

Lemontski odmevi

Lemont, Ill. — Se dolgo bo odmevalo po dušah in po ušesih dobrih žena in mater iz Clevelanda, kar so videli, slišale in doživle na svojem romanju pri Mariji Pomagaj v Lemontu. Veliko pozornost pri vseh pobožnostih je vzbujal mladi Father Edward Roberts, ki s svojim nasmehom, s svojim srebrnim glasom vse osvojil. Dali smo mu vse glavne slovesnosti, samo pridigal ni, ker bi mu slovenski jezik delal le preveč težav, četudi v privatnem govoru kar dobro govori slovensko.

Veliko doživetje je bila večerna pobožnost z nočno procesijo. Vsi hribočki so bili polni samih luči, najmočnejša luč, kar kres navdušenja pa je gori v srih vseh navzočih. Nekaj posebnega so bile pete litanije pri votlini: Kakih deset mladih fantov je prišlo prav pred oltar — sredi med njimi mladi Father Roberts. Obrnili so se proti romarjem ter so začeli peti litanije.

Zvočniki so v večernem hladu nosili ubrane glasove v daljavo in slovenska pesem je napolnila vso okolico. Romarji so prisrčno odpevali. Glasovi so se lovili med vejami mogočnih hrastov in vrhovih mehkih lip. Sredi litanij smo intonirali lurski odpev: Zvonovi zvonijo, premilo med njimi mladi Father Roberts. Obrnili so se proti romarjem ter so začeli peti litanije. Zvočniki so v večernem hladu nosili ubrane glasove v daljavo in slovenska pesem je napolnila vso okolico. Romarji so prisrčno odpevali. Glasovi so se lovili med vejami mogočnih hrastov in vrhovih mehkih lip. Sredi litanij smo intonirali lurski odpev: Zvonovi zvonijo, premilo med njimi mladi Father Roberts. Obrnili so se proti romarjem ter so začeli peti litanije. Zvočniki so v večernem hladu nosili ubrane glasove v daljavo in slovenska pesem je napolnila vso okolico. Romarji so prisrčno odpevali. Glasovi so se lovili med vejami mogočnih hrastov in vrhovih mehkih lip. Sredi litanij smo intonirali lurski odpev: Zvonovi zvonijo, premilo med njimi mladi Father Roberts. Obrnili so se proti romarjem ter so začeli peti litanije.

bilo ne konca ne kraja. Vse je bilo skupaj k temu nočnemu koncertu. Skoraj poldrugo uro so fantje peli. Malo starejše ženske so popolnoma pozabile na svoj revmatizem. Pesem je tudi nalezljiva in kar vsa množica je večkrat pomagala. V Lemontu je vedno kaj novega.

Nekaj novega je bil živi rožni venec popoldne v Fatimski dolini. 72 žena se je postavilo v dolino; deset in deset med vsako postajo ali skrivnostno. Vsaka desetka je imela svojo barvo in sicer v šopkih na prsih. Voditelj romanj je molil apostolsko vero: postavili smo se na trdna tla kot katoličani. Povedali smo, kaj smo in kaj hočemo. Obudili smo tri božje čednosti; potem smo zapeli prvo skrivnost Marijinega veselja. Očenaše je molil mladi Father Roberts, ki je nosil s seboj mikrofoni. Začeli smo šteti Marijina leta: od prvega do dvainsedemdesetega. Vsako leto je povdarila druga žena, ko je molila Zdravo Marijo. Žene so bile doma iz različnih krajev: Gorenjke, Dolenjke, Stajerke, Prekmurke, med njimi je bilo tudi par Hrvatice, ki pripadajo Zvezi Oltarnih društev. In že tako skoraj vsaka sosednja fara malo drugače potegne svojo govorico in tako naravno, kot vedno molijo doma, so žene tudi molile. Zvočniki so brezhibno delovali. Nekateri žene so molile "Zdrava Marija", druge "Češčena Marija", ene so rekle "blagoslovljena si med ženami", druge zopet "blažena si med ženami", par jih je pa celo molilo "žegnana si med ženami". Večina žen je molilo "milosti polna", nekaj jih je pa še reklo "gnade si polna". In v tej različenosti je bila velika pajožljivost, pa nekako sveto kratkočasje. Takoj si lahko opazil: tale žena je doma s Prekmurja, tale je Primorka, tale je Ribničanka, ali Zužemberčanka. Romarji so vsi stali na bregu nad dolino, vse so lahko videli in krepko so vsi sodelovali. Pred sedmo skrivnostjo "ki je tebe, Devica brezmadežna z veseljem v nebesa vzel in za Kraljico nebes in zemlje kronal", so vsi zapeli: "V nebesa si vzeta, o Mati presveta! Pomagaj Marija, pomagaj nam ti." In zdaj je Father Edward Roberts položil Fatimskega Marijinemu kipu zlato krono na glavo, vsa množica pa je z neizrečenim občutjem in navdušenjem zapela: "Si krono dobila, Kraljica premila! Pomagaj, Marija, pomagaj nam ti!" Za molitev rožnega venca smo rabili molek, ki ga je škof Rožman blagoslovil v Fatimi in ga je dal blagosloviti tudi sv. očetu papežu Piju XII. in ga je pokojni škof sam prinesel v Lemont.

Rožni venec je v Lemontu shranjen in ga rabimo samo za to priliko. Med molitvijo ga je držal v rokah g. Roberts. Zvečer smo imeli zopet v cerkvi pred milostno podobno pobožnost "Slovo od Marije". Vsako leto je to slovo bolj ganljivo. Staroma se in vsak se globoko zamisli pri besedah: "da od Matere Marije moram se ločiti zdaj; o Marija, če ti v lice danes gledam zadnjikrat; zdaj, zvonovi, zavzornite meni v žalostno slovo!" Potolazi pa se srce, posušijo se solze, ko pesem izven: "Ti pa z Jezusom, Marija, bodi moja tovaršija!" Potem so žene odšle; bilo je že kar ponoči, ko so pribrnili busi pred samostan. Na mogočnem stopnišču smo se zapeli Angel-sko češčenje. Tako je bilo zadnje večje romanje končano! S postrežbo v Romarskem domu so bili romarji izredno zadovoljni. Pristrčna hvala vsem ženam, dekletom in moškim, ki so tako požrtovalno pomagali.

Medeni piknik: Takrat bomo še enkrat prišli v Marijo Pomagaj. To bo letos v nedeljo 3. septembra. Če kdo pride že v soboto zvečer, bo lahko v Domu prenočil. V nedeljo je prva maša ob 7. uri v cerkvi in ob 11. uri dopoldne pri Lurski votlini. Pri-lika za sv. spoved bo vse dopoldne in tudi med pozno mašo pri votlini. Ker je post pred sv. obhajilom polajšan, imate zdaj tudi tisti romarji priliko, da opravite pravo božjo pot, ki privede samo k pozni maši. Božja pot se pravi: k Bogu iti, po Boga priti, sveto obhajilo prejeti. Saj to naši romarji dobro razumejo: imamo vedno več obhajil pri poznih mašah. V nedeljo popoldne ob 2. uri bodo pete litanije v cerkvi, nato pa vsakoletni MEDENI PIKNIK na romarskih prostorih pri Domu. Fara sv. Štefana iz Chicage ima ta teden svoje skupno romanje v Lemont. Petje oskrbi cerkveni zbor iz Chicage.

P. Odilo, OFM. (Dalje prihodnjé)

Prometne nesreče v Evropi

Smrti zaradi nezgode in prometnih nesreč. Leta 1899 se je pripetila v New Yorku prva avtomobilska smrtna nesreča. Danes umrje v Evropi letno 60.000 ljudi zaradi prometnih nesreč. Število ranjenih pa je dva in tudi trikrat tako visoko.

Zlasti visoko je število mladostnikov, ki so žrtve prometnih nesreč. Izmeld mladostnikov pod 20. letom umrje vsak tretji zaradi prometne nesreče. V Evropi umrje zaradi nesreč ali pa ostane nakaženih več otrok, kot zaradi katere koli bolezni.

Tihotapci mamil v svobodni luki

Vsak dvanaesti prebivalec Hongkonga služi "lovu na zmaja"

Hongkong je eden izmed vokalov v svetovni mreži tihotapcev mamil. V minulem gospodarskem letu se je zagovarjalo zaradi sodelovanja pri tihotapljenju mamil okoli 10.000 ljudi. Britanske oblasti so izdale posebno belo knjigo, ki vsebuje tudi podatke, da je vsak dvanaesti prebivalec Hongkonga suženj "lova na zmaja," kakor tam imenujejo uživanje mamil.

V heroin in morfij predelan opij ilegalno uvažajo iz raznih pokrajin Jugovzhodne Azije. V hongkonškem pristanišču ni lahko priti na sled tihotapcem, ker blaga ni treba iztovarjati na posebnih področjih, kjer bi jih pregledovala carinska uprava, ki v glavnem carini le alkoholne pijače, tobak in olje nekaterih vrst. Lani se je mudilo na vseh pomolih hongkonškega pristanišča 116.000 ladij in bark s skupno nosilnostjo 36 milijonov ton. Pristanišče je imelo devet milijonov ton prometa. Hongkong je odvisen od tranzitnega prometa, zato so carinski predpisi zelo prizanesljivi.

Kljub temu pa jim policijska služba slej ko pej le pride na sled. Nedavno je zaplenila največjo množico opija in morfija v povojnih letih. Enajst ur so policijski organi preiskovali ladjo, v kateri so našli skupno 400 kg surovega in 18 kg predelane opija ter 170 kg morfija. Zaplenjeni opij bi zadoščal za potrebe vseh hongkonških bolnišnic za leto dni, morfij pa vsaj za 40 let.

France Bevk:

Smrt pred hišo

"Tako?" je dejal Zaplotnik in meril dekle z očmi, srd se je nabiral v njem. "Tako? Tako mi plačujete?"

"Hvala vam za vse", je dejala Jerica. "Toda vidite, da ga ne morem vzeti, če ga nimam rada. Zakona ni mogoče popraviti".

Bridka resnica besed je udarila Zaplotnika, da je za hip pomolčal. "Kdo te sili?" je dejal. "Nihče te ne sili. Toda, če ne ubogaš, lahko greš!"

Jerici se je zdelo, da so se ji zamajala tla pod nogami, milo se ji je storilo.

"Če je tako, grem. Še jutri. Ubogati pa ne morem".

"Saj še nikoli ubogala nisi", je odvrnil Zaplotnik.

Dekletu so se zaiskrile oči, dvignila je glavo: "Ali nisem delala toliko in tako, kot moj rajni brat, ki se je pri delu končal?"

"Ne spozabi se", je dejal Zaplotnik in poblede. Mirkov obraz mu je stopil pred oči, težko mu je del očitek.

"Še par ur pred smrtjo, ste ga gnali na delo".

"Ven!" je stegnil Zaplotnik roko. "Iz hiše še nocoj!"

Dekle se je prestrašilo samega sebe. Za trenutek se ji je zdelo, da ni storila prav. Nato se je vzbudila zavest v srcu, da je prav tako. Dvignila je glavo in odšla iz izbe.

Zaplotnik je sedel in položil glavo na roke, ki so ležale na mizi. Dasi je lovil misli daleč proč, je začutil greh v sebi; tega občutka se ni mogel ubraniti ...

PADEC V BREZDNO.

1. Pri Graparju se je možila druga hči Anka. Kot bi padel z neba, je prišel ženin v hišo in prej kot so se sosedje zavedeli, so bili oklici v cerkvi.

Na predvečer poroke se je zbralo pri Graparju več sorodnikov iz sosesčine. Cilka je bila določena za družico, Polde je bil drug. Svatovsko veselje je vladalo za svetlimi okni, harmonika in pesem sta se vrstila od mraka pozno v noč.

Brdar je gledal Janeza v polmraku tistega večera in ni mogel zaznati drugega, kot da je imel klobuk poveznjen globoko na obraz in niso bile odkrite njegove oči.

Vprašal je bil Cilko: "Sestra se ti mozi, katera bo družica?" Pa je dejala Cilka: "Jaz!" — "In drug, tega gotovo še nimaš?" In mu je dejala, da ga ima in ga ni povabila.

Vozel je nosil v prsih, ni ga mogel razvozlati ne presekati. Ko je zagledal študenta, ki je prišel dva dni pred ženitovanjem, je vedel vse; takrat ni bilo šolskih počitnic ...

Srečal ga je na poti in se mu je ognil. Jezo je zaprl vase in potegnil klobuk na oči. Misel, da bo sedel študent s Cilko, ž njo pil in plesal, ga je ključala.

Poleg te misli je vstala še misel na gmajno. Čutil je, kako leži na tleh in obljublja kot pastirček: "Ne bom več, ne bom več!" — Stresnil se je.

Očetovega pogleda ni mogel prenesti. Stopil je do okna, iz teme je udarila luč, iz luči oken so se prikazale sence, zavpil je glas harmonike.

Kakor da ga pozivlja na boj, kakor da se mu roga.

Naenkrat se je obrnil od okna in stopil do vrat.

Brdar ga ni slišal. Stopil je

skozi vrata in izlil tesnobo svoje duše v tri zaporedne vriske, ki so presekali noč in glas petja in harmonike.

Brdar pa je pokleknil k oknu in začel moliti rožni venec; odgovarjala sta mu žena in France, najmlajši je dwemal. Brdarjev glas se je zaspalo lomil in spajal, njegove oči so begale po klancu do Zaplotnika in Graparja, nazadnje so obstale na hrški med hišami.

Medla svetloba iz Zaplotnikove hiše je padala na drevo, trepetajoča je plezala po vejah in tvorila pošastne like.

Sredi molitve je obstal Brdarjev glas. Zapletel se je kakor noga med srobot in utihnil.

Preko vasi se je bila potegnila strašna senca in zrastle nad drevo. Svetloba, ki je igrala na vejah, se je strnila v čudno podobo, ki jo sprva oči niso mogle določno razbrati. Ko so jo razbrale, je bila smrt, drevo je izginilo v nič ...

Brdarja je spreletel mrz. Sedel je in se je prijel za čelo. Misli so se mu zmedle, čudno je strmel po navzočih, kakor da jih ne pozna.

"No", je dejala žena, da bi zdramila njegovo molitev. Ko ga je pogledala, se je zavzela... "Kaj ti je?"

"Nekaj se bo zgodilo", je dejal s prepadenim obrazom. Nato se je premagal, naslonil komolec na mizo in glavo v dlani ter domolil rožni venec do konca ...

2.

Luč pri Graparju ni ugasnila, pesem ni utihnila. Trikrat je obhodil Janez hišo, vselej je pomislil, da ne sme notri in da ne more proč.

Za šipo je videl Cilko, ki je vzela od študenta cigareto in jo kadi. Zakašljala je in se zasmejala. Smeh mu je šel skozi kosti in mozeg. Čemu se rezgata?

Videl je, da se je Cilkina glava nagnila proti študentu.

Rudna sled pelje v globino

Na morskem dnu, pod ledeno odejo in v tropskih pragozdovih brska človek za novimi viri surovin.

Kljub naraščajoči potrebnosti v industriji in v laboratorijih premore naš planet za zdaj še dovolj surovin, tudi sorazmerno redkih, vendar ljudje mislijo na jutri, torej iščejo nove surovinske vire. Nedavno je ponovno oživela že več desetletij stara misel, da bi pridobivali nekatere surovine iz morske vode in iz rudnikov na morskem dnu, hkrati pa človek razmišlja tudi o rudnih ležiščih na Antarktiki, v zemlji pod tropskimi pragozdvovi in o rudnem bogastvu dalje v notranjosti našega planeta. V minulih nekaj letih so se pojavili v vlogi "rudarjev" tudi nekateri živi organizmi, ki med rastjo pridobijo iz zemlje toliko določenih snovi, da bi jih bilo vredno industrijsko izkoriščati.

Čeprav je v toni morske vode komaj tisočinka grama bakra ali desetisočinka miligrama niklja, vendarle plava po svetovnih morjih okoli 10 bilijonov ton bakra, bilijon in tri sto milijonov ton magnezija, več milijard ton zlata in srebra ter množica raznih drugih prvin. Ob koncu prve svetovne vojne je trdil Ne-

vim prsom, kot da je vzela v roke dragocen predmet, verižico ali medaljon in ga ponatanko ogleduje. Stopil je do okna, da bi videl natančneje in pritisnil obraz skoraj na šipo.

Cilkin stric, ki je prišel od daleč, je čutil obraz za seboj in se je ozrl. Ozrl se je še nekoliko izmed svatov.

"Kdo gleda notri?"

"Kaj jaz vem?"

Janez se je umaknil. Iz teme je videl le Cilkinu glavo, ki se je zopet sklanjala; zaslišal je njen smeh. Nalahno se je znova približal oknu in pogledal v izbo.

Isti stric kot prej se je ozrl in videl Janezov obraz razločeneje.

Segel je z roko in napol odprl okno: "Če si pošten, pojdi notri, če ne, izgini!"

(Dalje prihodnjič)

mec Haber, da bi Namčija lahko poravnala vse svoje vojne dolgeve z zlatom, ki bi ga pridobila iz morske vode. Toda — morje se je uprlo. Haber je moral izjaviti, da je voda v posameznih morjih kaj različna in da bi bila izvedba zamisli nekaj podobnega, kot če bi iskal iglo v kupu slame.

Zlata iz morja torej še ni, zato pa ponekod že od začetka druge svetovne vojne pridobivajo magnezij iz morske vode. Rudniki pod morsk gladino niso več domišljajske utvare, saj na primer Angleži tako kopljejo premog, Američani pa železno rudo; odvažajo jo seveda po jaskih, ki so jih zgradili na kopnem. Na Malajskem spravljajo bagerji kositrno rudo z morskega dna 100 čev. globoko pod vodno gladino, na arabskih in kalifornijskih obalah ter bo Kaspijskem morju pa že več let teče nafta iz vrtin na morskem dnu.

Več tisoč sovjetskih in kitajskih geologov je zadnja leta odkrivalo naftna polja v severni Sibiriji, diamantna polja blizu Ledenega morja in razna rudna ležišča na doslej nedostopnih področjih. Ljudje iščejo rude na Antarktiki in v tropskih pragozdovih, vendar morda tam premagovati za človeški organizem veliko oviro: prenizko ali previsoko temperaturo. Doselej se še ni uresničilo veliko pričakovanje glede Antarktike. Dragocenih rud niso našli, zato pa so naleteli na znatna ležišča premoga, medtem ko o uranu in nafti za zdaj še ni sledu. Četudi bi odkrili bogata ležišča, bi bila proizvodnja zaradi neugodnih življenjskih razmer sorazmerno zelo draga.

Zgodba o "rastlinskih rudarjih" se je začela pred tremi desetletji, ko je živina zaradi nezane bolezni izgubljala dlako, precej ljudi, zlasti Indijancev, pa je začasno oslepel. Sredi tridesetih let so ugotovili na tisoče ton zastrupljenega žita. Ameriko je prevzelo razburjenje,

ki se je podelilo šele, ko so analize pokazale, da gre le za tisto žito, ki je raslo na zemlji, katere sestavni del je tudi selen. Zastrupitve niso bile hude, ker so pekarne dobivale žito z raznih koncev, torej se selen ni mogel dlje časa nabirati v organizmu.

Nezgoda s selenom pa je imela tudi koristno plat: nekatere rastline lahko vsrkavajo iz zemlje selen. Če je bila v tleh tisočinka odstotka selen, so ga rastline nakopičile v sebi dober odstotek, v pepelu sežganih rastlin pa so dobili nad 10 odstotkov strupene, zelo redke prvine. Nikjer na svetu ni rude, ki bi se mogla vsaj približno meriti s tem pepelom.

Selen je v temi izolator, osvetljen pa dobro prevaja elektriko. Brez njega si ni mogoče predstavljati sodobnih radarskih in drugih elektronskih naprav. Seleneskih rudnikov ni, poglaviti vir te prvine so ostanki pri predelavi bakrene rude. Zato ni nič čudnega, če od leta 1955 gojijo na velikih področjih Dakote in

Ženske dobijo delo

Išče se dekleta za delo v kegljišču na St. Clair Ave. Mora biti 21 let stara ali več. Kličite HE 1-5254. (168)

Nebraske razne divje rastline, ki v sebi kopičijo selen.

MALI OGLASI

Posebno za podjetnega
tridružinska hiša na E. 147 St., pri St. Clair Ave. Potrebneje nekaj zunanega popravila. Znotraj ravno prebarvano. Ima nov furnez. Dajte ponudbo.

J & M INVESTMENT CO.
KE 1-4557 (167)

Dvostanovanjska hiša naprodaj

V Euclidu je naprodaj dvostanovanjska, čisto nova zidana hiša, 6-6, vsi prostori v enem nadstropju, vse podkleteno, pol-druga kopalnica, \$33,900.

UPSON Realty Co.

RE 1-1070 499 E. 260 St. (172)

1167 E. 74 St.

Na novo prenovljena trgovina se odda v najem, primerna za majhen urad, lepotični salon ali brivnico. \$60. HI 2-4751. (168)

Sobe se odda

Spalna soba se odda na 1089 E. 66 St. HE 2-0791.

Opremljene sobe

Odda se opremljen apartament, 5 sob in kopalnica, z garažo ali brez. Kličite EN 1-8679. (168)

NAPRODAJ

V EUCLIDU — lep bungalow, 4 in pol sobe, poploščena kopalnica, na 2. nadst. prostor za sobe, razvedrilna soba, garaža za 2 avta, lep lot. — Kupec dobi hišo po zmerni in pravilni ceni.

V OKOLICI EAST 185. ceste — hiša v prav lepem stanju, 4 sobe, garaža. — Cena samo \$13,500.

BLIZU EAST 140. ceste — hiša za dve družini, 5 in 5 sob, garaža za 2 avta, ekstra lot. — Lastnik želi ponudbe.

BLIZU LAKE SHORE BLVD. in East 140. ceste — zidan apartament za 4 družine po 5 sob.

VSE TE HIŠE SE POKAŽEJO PO PREDHODNEM DOGOVORU.

John Knific Sr. Realty
820 E. 185 St. IV 1-9980

Naprodaj

Pontiac avto z dvema vrati letnika 1954 v dobrem stanju za \$125; Franz Electric Metronome (s knjigo) \$10; mahagonijeva toaletna mizica \$10; dva moška plašča št. 38-40; tweed \$20, gladki \$15; žensko kolo \$8. Kličite IV 1-7090. (x)

Hranite denar za deževne dneve — kupujte U. S. Savings bonde!

EAGLE ZNAMKE POMENIJO SE VEČJE PRIHRANKE...

the MAY CO'S NOW 3 BASEMENT stores
Downtown - Public Square Cedar Center - Ridge and Ridgewood Drive

POSEBNOSTI ZA ŠOLARJE!

Deške bombažaste pincord

PARKE
S PREŠITO PODLOGO

5.33

Kapuca se odstrani z močno kovinsko zadrgo, zarezani žepi, pleten ovrtnik, močna prešita podloga. Ti jopiči so nepogrešljivi za šolarje in mrzlo zimsko vreme. V olivni, antilopski, nordijsko plavi in ogljeni barvi. Mere: 6 - 16.

3-DELNE DESKE

OBLEKE
iz korda

16.99

Suknjič se zapenja na 3 gumbe, obojestranska vestja, žepi z zaplaticami, na hrbtu razporek. Ta obleka je prav takega kroja, kot ona starejšega brata, ki obiskuje kolegij. V olivni in antilopski barvi. Mere: 10 do 18

Deške kakovostne

ŠPORTNE SRAJCE

1.69 ali 3 za \$5

Bombažaste ali flanelne športne srajce z dolgimi rokavi v najnovjših jesenskih barvah in vzorcih. Običajni ali z gum-bom pripeti ovrtnik. Mere: 6 do 18.

Deške srajce s pletenim ovrtnikom

Prekrasna izbira krojev, barv in vzorcev za elegantno zimsko nošnjo. Mere 6 do 18 v tej skupini.

1.39

Nogavice za dečke

Najnovjši in najprijetnejši vzorci in barve za zimo! Vključno mere 6½ do 10½.

4 za \$1

Sprejemamo pisma in telefonična naročila ... v vrednosti

\$2 ali več ... Kličite CHerry 1-3070

KLETNI ODDELEK DEŠKIH OBLAČIL,

VSE 3 MAY TRGOVINE

Nepre-kosljivo po okusu --

Uživajte **STROH'S**
—Edino ameriško z ognjem varjeno pivo!

Kaj napravi Stroh's tako različno — tako lahko, gladko, tako osvežujoče? Enostavno tole: Stroh's je varjeno z ognjem nad direktnim plamenom pri 2000 stopinjah, da dobi najfinjši okus iz najfinjših prvine. To je edinstveni način varjenja, ki daje Stroh's tako fin okus, da se ne more primerjati nobeno drugo ameriško pivo. Vprašajte za Stroh's še danes. V steklenicah, kanglijah ali nastavljen.

PO POPULARNIH CENAH VSEPOVSOD!

Ugajalo vam bo **Stroh's** ... boljše!

THE STROH BREWERY COMPANY, DETROIT 26, MICHIGAN

Karel Mauser:

LJUDJE POD BIČEM

III. del.

Gnusen občutek jo je polnil s slabostjo. Nekoč je bila sama v tem tropu, čeprav ni kričala. Bila je z njimi s svojim molkom, vse do srečanja z mrtvim Rekarjem. Tako kakor je nje-ga ubil Razpet, tako so ubili Tino. V polkrogu so pasli oči na njej, dokler ni obvisela na vrvi kakor kos mesa v klavnici na kljuki.

Zdaj se je spomnila, da je nekoč vrgla Razpetu v obraz, da je ta svoboda taka, da ti pu-sti samo to, da si lahko mrtev. Ničesar ji ne smeš očitati, ničesar oporeči, če se ji upreš, zgineš. Nekoč se je bilo treba kri-vici upirati, če se ji upreš zdaj, zgubiš glavo.

Ko je zjutraj ječar odprl vrata za zajtrk, ga je sprejela s tako bledico, da je obstal med podboji.

— Si bolna? —
Odkimala je, čeprav se je bala, da se bo zrušila na tla.
— Obesili so jo — je dahnila.

— Da — je rekel čudno zmeden. — Obesili, da. Tina Prah. —

CHICAGO, ILL.

REAL ESTATE FOR SALE

HINSDALE
St. Isaac Jogue's Parish
4 bedroom home on large lot. 2 full baths, large kitchen, paneled 12x20 playroom, all on one floor. Front and rear patio. By Owner — \$23,000. FA 3-5830. (167)

BROOKFIELD — BY OWNER
2909 Maple Ave. 3 bdrm. brick ranch. Full bsmt. Oil ht. Air cond. 2 car gar. Side drive. Alum. comb. S-S. Nr. schools, church, transp. Listed at \$27,500. Days FR. 2-6242 or eves. HU. 5-5776. (167)

ST. CONSTANCE
5 blocks. \$16,500. BY OWNER. 5 rooms, 2 bedrooms. Stucco, on cement block. Gas heat. 4829 N. Natchez. SP. 4-1908. (167)

BROADVIEW — BY OWNER
Moving to California. \$18,900. 3 bedroom brick Cape Cod expandable. Many extras. Attached garage. Filmore 5-0158 after 5 p.m.

BERKELEY — BY OWNER
3 bedroom Brick Cape Cod. Sep. din. rm., 2 full baths, bsmt., new gas furnace, 1½ car gar. Alum. strms., scrns. Many extras. \$21,500. LI. 4-6816. (169)

LOMBARD — BY OWNER
18 room house. Ideal for in-laws. Large lot. Many trees. 2 car gar. Nr. churches, schools, transportation. \$18,900. Call after 5 p.m. MA. 9-0091. (168)

DOLTON — BY OWNER
4 bdrm. brick, 1½ tile bath. Built in oven-range, all appls. Alum. storms, full bsmt. Nr. schools, churches. Sacrifice for quick sale. Ph. VI 9-5328 or RA 8-3775. (169)

RIVER FOREST — BY OWNER
DDS retiring to Fla. 5 rm. frame resid. Excel. cond. Lge. rms. Lge. lot 30x183. 2 car gar. New 20x22 Modern tile kit. & bath. Gas ht. Low taxes. Close to transp., shopp., churches & schls. Shown by appt. only. FO. 9-7169. (169)

SKOKIE — MUST SELL
I bought larger home! 2 bdrm. brick. Gas ht. Lge. gar. Crptg. Alum. storm windows. Cor. lot. Indepd.-fenced. Nr. schls., churches. 537-5949, ofc. KE. 9-3060. (169)

5 ROOM brick bungalow, 2 bedrooms; dining room; tile bath and tile cabinet kitchen; heated den; finished rumpus room and summer kitchen with shower stall and toilet in basement. 2 car brick garage, gas heat. Near Austin-Congress Street Express Station. To inspect call Euclid 3-3402 after 7 p.m.
(29, 31, 1 sept)

zajtrku naročili, naj se počese in po možnosti preobleče. Čeprav je nekoč mislila, da mora biti nekaj strašnega iti docela pripravljeno nasproti svoji usodi, se ji je to zdaj zdelo odrešenje. Naravnost z bolečino je hrepnela priti ven, biti obsojena in oditi nekam, kjer jo bodo sicer gonili kakor žival, toda bo čutila ob sebi zelenje in videla nebo v vsej svoji širjavi.

Bila je pripravljena na vse, vendar se je rahlo zmedla, ko je stopila v majhno dvorano. Sodil je en sam sodnik, mlad človek in na sedežih za gledalce je bilo komaj deset ljudi. V zmedenosti je mogla ujeti samo Natašo, ki je za spoznanje dvignila roko.

Ko je sedla, se je oddahnila. Ni mislila na kazen, niti ni poslušala formalnosti, čeprav jih je medlo ujemala.

Silva Miklave, učiteljica, samska . . .

Nekdo je drdral besede. Ko je govoril državni tožilec, ga je parkrat ošinila z očmi in se čutila, da more nekdo ob malenkosti nanizati toliko besedi.

Od priče je bil navzoč samo Cestnik. Trpko je pomislila na Razpeta in se v istem hipu domislila Nataše. Le počemu je prišla?

Nato je kot mirno porinjena sulica prišel do nje sodnikov glas, če ima še kaj dodatni. Odkimala je. Starejši človek, šele zdaj je videla, da so ji dodelili zagovornika, je govoril o njenem preteklem delu, o pomoči Osvobodilni fronti.

Kakšna neumnost, je pomislila. Le počemu govori o tem, ko je njej sami žal, da je kaj dala?

Cela ceremonija se ni vlekla dlje kakor eno uro. Vsaj Silvise je zdelo tako. Vse ji je postajalo smešno in brez pomena, kakor naročen cirkus s točnim programom.

Ko so vsi stali in je stala tudi ona, je sodnik prebral obsodbo. Govoril je počasi, z velikimi poudarki, ki so bili čisto brez pomena. Čakala je samo na zadnje, na tisto, kar bo edino važno.

Zdaj.

— Obtoženka, Silva Miklave, je spoznana za krivo in je obsojena na dve leti trdega prisilnega dela, na izgubo državljskih pravic za isto dobo in na zaplenbo celotnega premoženja. Preiskovalni zapor se šteje v kazen. —

Nekdo zadaj je zaploskal, toda nihče ni rekel besede. Pri-tožiti čez kazen se ni hotela.

Šele, ko je bila že nazaj v celici, se je spomnila, da ji je Nataša pomahala in da ji ni odzdravila.

Počutila se je sproščeno, olajšano. Dve leti torej. To je štiriindvajset mesecev in od teh je treba odšteti štiri. Te je prebila v tej celci. Sedla je in računala. Do konca leta je še osem mesecev in nato je celo leto. Za drugo novo leto bo svobodna.

Zavoljo izgube državljskih pravic se ni gnala. Zadelo jo je izguba premoženja. Ne-nadoma se je spomnila Mari-jine slike v okvirju. Vrgli jo bodo v smeti. Nekdo bo zdaj odtrgal papir z vrat, obhodil stanovanje in nato bodo pobra-li vse do zadnjega. Odšlo bo pohištvo, knjige, raznesli bodo perilo in drobne malenkosti, na katere je bila navezana. Mari-jina slika ne bo pomenila nikomur nič. Kvečjemu si bo nekdo zaželel okvir. Izstrgal bo sliko iz njega in jo prepustil sme-tem, ki se bodo nabrale, ko bo do pospravljali.

Bilo ji je težko. Na svoj način se bo vsa ta podlost dotaknila tudi nedolžnega, mrtvega otroka. Nič ni storil in vendar ga bo nekdo brez milosti strgal iz preteklosti. Vse bo odlo, ostala bo samo zavest, da je bila cela preteklost samo tavanje, beganje, hlastanje za opravičanjem. Vse je bilo odplačevanje osebne krivde, ki jo je posplošila. In posplošila jo je zavoljo napačne presoje časa, zavoljo bodočnosti, o kateri je mislila, da jo bodo napolnili čisti ljudje. Ogoljufala je samo sebe.

V čem naj bi bodočnost še imela svojo ceno?

Živeti na strnih perutih preteklosti? Neumnost, te peruti je ne bodo dvignile več. Vse je samo bedno plahutanje.

Dve leti prisilnega dela. In potem?

Zdaj šele se je s celo zavestjo dotaknila časa. Dve leti je vendarle dolga doba in vsak dan je v tem času tako negotov. Saj se ni bala za življenje, toda prav zdaj, ko ji je ostalo samo golo življenje, je pričel v njenem poniznem bitju vstajati glad po Viktorju, po njegovi bližini, po njegovi mirni besedi.

Moč v njej je pričela popuščati, ostrina misli se je krhala,

v bolečih sunkih se je v grlu nabiral jok, ki ga ni mogla več ustaviti.

Naslonila se je na končnico in v trepetu njenih suhih ramen je zginjala vsa njena trmastá sila.

15

Sedela sta v nizki sobi, pogreznjena v molk, kakor da pričakujeta še nekoga. Okna so bila zagrnjena in na zeleni papir na pisalni mizi, ki je bil poln tintnih madežev, je sijala luč. Velika ura z dolgimi medeninastimi utežmi je tiktakala in nihalo se je v dolgi omari enakoverno zaganjalo od stene do stene.

— Tega niste dolžni storiti

V BLAG SPOMIN
PRVE OBLETNICE SMRTI
NAŠEGA LJUBLJENEGA SOPROGA, OČETA IN STAREGA OČETA

Martin Arko

ki je zaspal in šel v večnost
31. avgusta 1960

Eno leto je že minilo,
ko Te več med nami ni.
Kako prazno je to življenje,
odkar si nas zapustil Ti.

Zalujoci:

SOPROGA
SIN, SNAHA
VNUKINJE IN VNUK
Cleveland, O. 31. avg. 1961.

V BLAG SPOMIN

TRETJE OBLETNICE SMRTI LJUBLJENEGA
SOPROGA, OČETA IN STAREGA OČETA

JERNEJ BAN

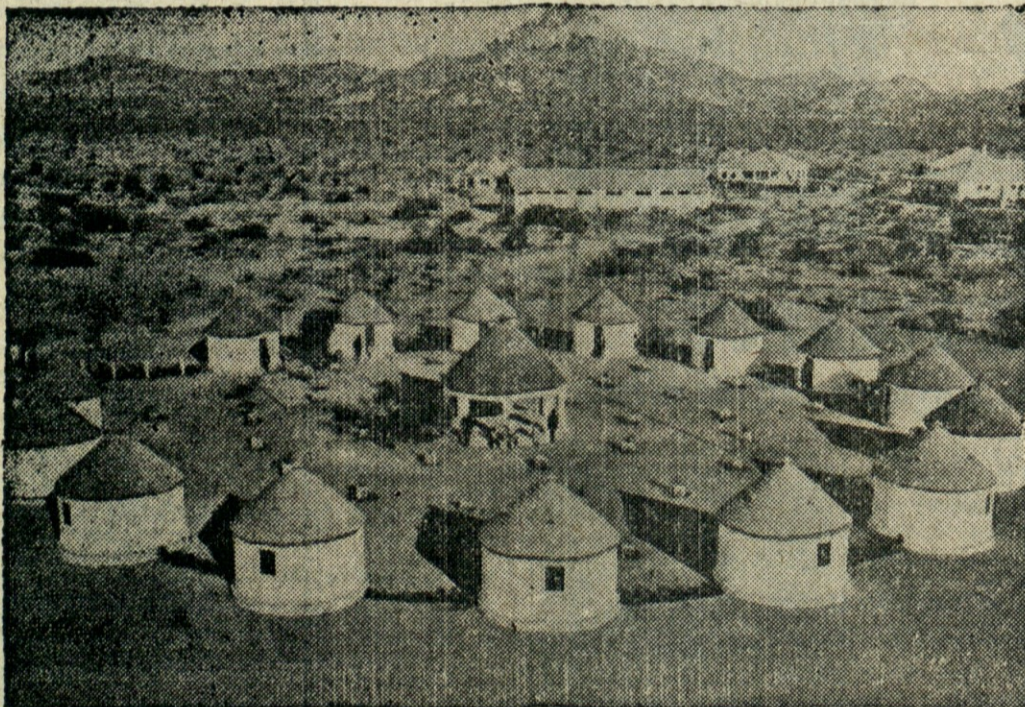
ki je preminul dne 31. avgusta 1958

Leta tri so že minula,
odkar Ti srce več ne bije,
črna zemlja truplo krije,
luč nebeska duši sije.

Zalujoci ostali:

ANNA BAN, soproga
in SORODSTVO

Geneva, Ohio, 31. avgusta 1961.

OKROGLA VAS — V portugalski koloniji Angola so zgradili za delavce v volneni industriji takale okrogla naselja panjem podobnih hišic. Hišice so povezane med seboj z zelenim pasom, v sredi kroga pa je skupni paviljon. Vas leži na precej suhem in golem ozemlju in delavci morajo skrbno gojiti vsako zelenje, če ga hočejo ohraniti.

— je rekel župnik.

Zalar je napeto gledal v njegov obraz in v široka ramena, ki so se tiščala naslonjača.

— Če si o nečem prepričan, mislim, da moraš prepričanju slediti — je rekel Zalar.

Župnik je sklonil glavo in gledal v konice svojih čevljev. Kako čudno sta se zblížala po vsem, kar je bilo med njima. Nekaj ljudi bo ta nori čas vendarle pognal v razmišljanje.

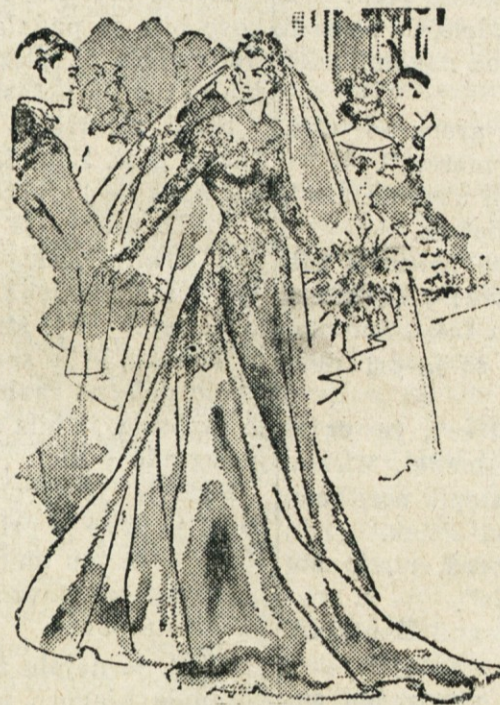
— Mislim, prijatelj, da je vaše prepričanje pognalo iz dejstva, da so obsodili vašo nevesto. Čutite krivico in zagrenjenost vas je pognala v prepričanje, ki pa nima temelja tam, kjer bi moral biti. —

Zalar ga je začudeno opazoval. Čutil je resnico mirnih besedi in vendar se mu je zdelo, da mu prepričanje, ki ga je zdaj davilo, ni zrasklo čez noč. (Dalje prihodnjič.)

GRDINA POGREBNI ZAVOD

1053 East 62 St. . . . 17002 Lakeshore Blvd.

Pokličite podnevi ali ponoči
HEnderson 1-2088 KEnmore 1-6300
Moderno podjetje — Zmerne cene

Draga nevesta!

Poročni dan naj bi bil najsvetejši,
najveselejši in najlepši dan
Tvojega življenja.

Poročna vabila, s katerimi boš povabila k temu velikemu dogodku svoje sorodnike, prijatelje in drage znance, so največje važnosti.

Poročne predpriprave zahtevajo ogromno časa in skrbi.

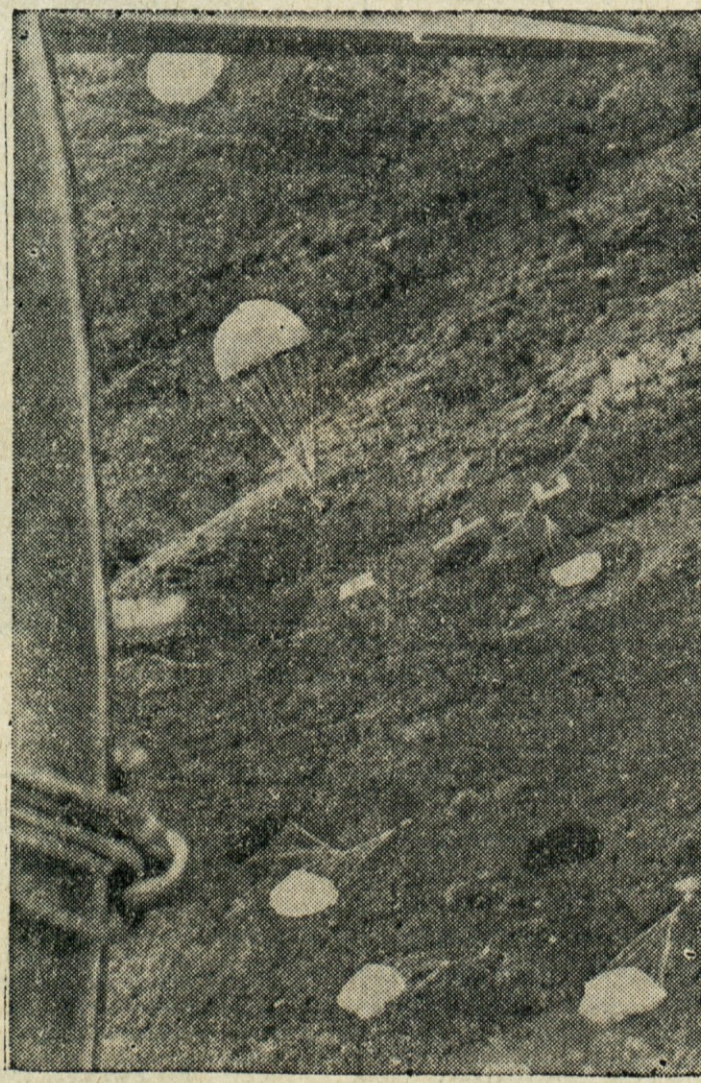
Pridi k nam in izberi poročna naznanila iz pravkar dospelih najnovejših katalogov, najmodernejših vzorcev, oblik, papirja in črk.

Naše cene so zmerne, postrežba uslužna.

Na svidenje!

AMERIŠKA DOMOVINA

6117 St. Clair Ave.
Cleveland 3, Ohio

OSKRBA Z NEBA — Hrano, zdravila in vojne potrebščine dobivajo laoske vladne čete v zaledju komunističnih padali iz letal. Prostor za odmetavanje je označen z belim narobe obrnjenim velikim "T."